XIII. évfolyam. Pécs, 1885. május 2-án. 18-ik szám.

Előfizetési díj: Postán vagy Pécsett házhoz küldve: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr. Egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkor. (Széchényi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy öt hasábos petit sor egyszeri megjelenéséért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szerért 4 kr. üzlendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj üzlendő. A nyilttér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre üzlendő.

SZERKESZTŐI IRODA: Ó-pósta-utcza 16-ik szám. Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL: János-utcza 8-ik szám.

Az utolsó percz.

„Mi könnyü törvényt írni a pamlagon" . . .
Madách

Az arasztnyi lét, melyet emberi életnek nevezünk, csak egy parányi csepp az öröklét és enyészet tengerében — s a véges emberi elme mégis nemcsak mérlegeli annak hosszuságát, hanem mindenik egyén némi megnyugvással és reménynyel néz saját élete bizonyos végének bizonytalan véghatára elé. Tudjuk, hogy a vég be fog következni, de senki sem tudja, hogy mikor, — s ezen bizonytalanság, mely látkörünket a jövő végtelen homályába enyészti el, mindegyik ember arasztnyi létét a végtelenség érzetével, az öröklét eszméjével hozza kapcsolatba.

Minden tettünk és törekvésünk rugója, reményeink táplálója és fenntartója csupán ezen eszme. Az ifju lelkesedése, a férfi küzdelme s az aggastyán szelid örömei mind megsemmisülnének, ha az egyén a jövő homályában megpillanthatná a végzetes határkövet, melyen földi létének utolsó percze föl van jegyezve. Ezt a határkövet azonban senki, még a végelgyengülésben lévő aggastyán, és a halálra vált beteg sem láthatja meg, — mert mikor már megpillanthatnák, szemük — tán éppen a kecsegtető remény káprázatában — homályba vész. A sulyos beteg, kinek kórágya mellett orvosai vigyázatlanul elárulják a vég közellétét, nyugtalanul tekint az órára, hogy kilesse az utolsó perczet, s midőn a mutató odáig haladt, a hol azt elképzelte, a megnyugvás mosolyával csukja le szemeit azon tudatban, hogy csalódott, mert az utolsó percz még nincs itt, — pedig a mosoly megkövül, a pillák zárva maradnak, mert éppen ez volt az utolsó percz, melynek megpillantására benne a remény még egyszer felvillant.

Életünk folyását végtelen bölcseséggel rendezte igy be az Alkotó, — az ember azonban bölcsebb akart lenni, mert kitalálta annak a módját is, hogy miként pillanthassa meg valaki már előre az utolsó perczet. Törvények hozattak abból a czélból, hogy a természet örök rendje egyes esetekben felforgattassék, törvények alkottattak, melyek lehetővé tevék azt, a mi természetileg lehetetlennek látszik: — behozatott a halálbüntetés.

Szemet szemért, fogat fogért, életet életért; ez volt a jelszó, melyek aegise alatt az emberiség hozzá szokott ahhoz, hogy a ki mást törvényen kivül életétől megfoszt, az a törvény rendes formái között kivégeztessék. Az emberiség halhatatlan bajnokai régóta kimutatták már, hogy ebben a megtorlási egyenlőségben a legnagyobb egyenlőtlenség, a vélt igazságban a legnagyobb igazságtalanság, s az emberi igazságszolgáltatás ezen fajában a legkegyetlenebb embertelenség foglaltatik, — de az opportunizmus és reakczió mind ez ideig megszállva tartják a tért s a halálbüntetés végrehajtása ma nagyobb virágzásnak örvend, mint a jelen század közepén, mikor a szabadelvüség és humánizmus szelleme már-már leszoritották azt bitorolt helyéről.

Egyelőre tehát meddő fog maradni az egyesek küzdelme ezen áramlat ellen, — de ez nem menti fel az emberiség ügyének barátait azon kötelesség alól, hogy alkalmilag számot adjanak a benyomásról, melyet egy-egy kivégzés szemlélete reájuk és más-kra gyakorol.

Sokan megfigyeltük a legutóbbi kivégzés részleteit is; beszéltünk a siralomházban elhelyezett Dakos Sándorral, belepillantottunk lelkivilágába s hivatott egyénektől hallottuk elbeszélni mindazon változásokat és fordulatokat, melyeken az hétfőn reggeli 7 órától az utolsó percz bekövetkeztéig átesett, s mindezekből azon összbenyomást nyertük, hogy a halálbüntetés intézményé en nem az életnek közvetlen kioltása, hanem azon 24 órai idő legkegyetlenebb és legembertelenebb, mely alatt az elitélt folyton maga előtt s mind közelebb és közelebb látja az utolsó perczet jelző határkövet.

Hétfőn reggel ünnepélyesen tudtára adatik az elitéltnek, hogy kedden regg 1 pontban 7 órakor a hóhér keze által ki fog oltatni élete; akkor tehát megtudja, hogy még 24 óráig lüktet benne a vér, ehetik, ihatik a mit kiván, beszélhet avval a kivel akar, — de midőn az ekként megszámlált perczek legutolsóját elérte: azon pillanatban reá nézve vége lesz mindennek. Hol van oly erős lélek, a mely ezen gondolatot, a véghatár sötét pontjának megpillantását s az előre meghatározott perczben leendő kérlelhetetlen bekövetkezésének tudatát stoikus nyugalommal képes lenne elviselni? Az ember más anyagból van gyurva, sem hogy ehhez elég ereje lenne, — s mivel a természet ugy alkotta meg, hogy létének bizonyos végét előre soha se láthassa: az ellenkezőnek bekövetkezése azon perczben, midőn tudtára adatik, hogy 24 óra mulva meg fog halni, okvetlenül kiragadja őt emberi lényegéből s oly térre helyezi át, melyen a lelki egyensulyt fenntartani képtelen. Huszonnégy óra! Minő rövid idő ez az élet tartamához képest és mégis minő hosszu a lelki gyötrelem miatt annak, a kit minden percze közelebb visz a részére immár kitüzött véghatárhoz.

Midőn Dakos Sándor ezen véghatárt megpillantotta, térdei összecsuklottak, lélekzete elszorult s a kétségbeesés jeleként kitört belőle a sirás. A rövidke út, melyet még meg kellett tennie, borzasztónak látszhatott előtte, s lelke a kétségbeesés utvesztőjében bizonyára el is téved, ha egy jótékony kéz segitségére nem jön. A lelkiatya keze volt ez, mely lépésről-lépésre vezette az emberiség köréből immár kihelyezett gyámoltalan bünöst. Sok nehéz sóhaj, fájdalmas bucsuzások, töredelmes és bünbánó nyilatkozatok között lassan haladtak a sulyos perczek, melyeket a jó izü ételek s a kábító italok és szivarfüst voltak hivatva enyhiteni. A test megkapta a magáét, a lélekről is gondoskodva volt, s az ut mégis mind nehezebbé, az utolsó percz közeledése mind rémesebbé vált. Még egy nehéz kapaszkodó s fennleszünk a széditő sziklacsúcson, a honnan az örök enyészet feneketlen mélységébe taszittatik az elitélt. Ez a kapaszkodó nagyon megviselhette Dakos Sándort, mert mikor felért a csúcsra, már egészen ki volt vetkőzve emberi formájából, s a végczél, az utolsó percz elérése előtt bizonyára össze is roskad, ha segitségére nem sietnek — a pribékek. „Bakó, teljesitse kötelességét!" — hangzott fülébe a kemény parancsszó, melynek hallatára mintegy felriadva emelte szemeit az ismeretlen férfiura, ki ekkor hozzá lépett. Az utolsó percz hirnöke — a hóhér volt az. Több perczet nem volt szabad megérnie, s a hóhér kezének gyorsasága lehetővé is tette ezt, mert Dakos Sándor a következő pillanatban már át volt adva az enyészetnek.

A jelen voltak megkönnyülten lélekzettek fel, mert a 24 órai kinszenvedés után a hóhér keze nem büntetést, hanem enyhülést hozott; de bár mily ügyesen végezte is munkáját a bakó: egy dolgot nem volt képes véghez vinni. Nem tudta külön választani a rosszat a jótól, hanem az előbbivel az utóbbit is kérlelhetlenül megsemmisité. Mert Dakos Sándorban, az elvetemült rablógyilkosban, volt jó materia is, mely a végzetes perczekben mindinkább felszinre jutott. Volt benne szeretet, mely édes anyja és testvérei irányában nemcsak a bucsuzásnál, hanem abban is nyilvánult, hogy csúfos kimulását főleg azért fájlalta, mert ez által anyjának és testvéreinek örökös szégyent és nyugtalanságot okoz; volt benne töredelmes bűnbánat és fogékonyság a vallás és erkölcs tanai iránt, melyeket előtte a lelkiatya feltárt. Mindez láthatólag felülkerekedett benne a végzetes 24 óra alatt s oly kinyomatot adott a korábban makacs és zárkozott bűnös egyéniségének, hogy midőn az utolsó percz elérkezett, már nem Rapó Éva kegyetlen megfertőztetőjét, nem Kasper Pál gyilkosát, hanem a teljesen megtört, szánalmat és részvétet gerjesztő embert láttuk magunk előtt, ki az utolsó pillanatban, mikor embertársaitól már nem volt mit várnia, jaj szavak között Istent és Jézust hivta segitségül. A halálbüntetés pártolói ezt erkölcsi nyereségnek tartják, — én azonban éppen abban látom a bakó munkájának undokságát, hogy mindig az erkölcsi javulás jeleit feltüntető egyénen kénytelen azt végrehajtani. Mutassatok fel oly embert, a ki számbavehető ép elmével bir és mégis teljesen javithatatlan: s én készségesen elismerem, hogy a hóhér munkája ily esetben tökéletes lehet, — de a mig ez lehetetlen s a mig a tapasztalat azt bizonyitja, hogy minden kivégzés alkalmával feltünően kirínak a gonosztévőnek gyakran nem is sejtett jó tulajdonságai, addig a halálbüntetést az erkölcsiség és igazság foruma előtt el kell itélnünk.

Ám büntessék szigoruan a gyilkost, zárják el örökre biztos falak mögé a megátalkodot veszélyes gonosztevőt: de maga az állam ne kövesse el a törvény formái között azt a bünt, melynek törvényen kivüli elkövetését a legsulyosabban büntetendőnek tartja. Ha a modern államok közül Helvéczia, Németalföld, Portugál s az északamerikai Unió több állama, sőt a müveltség alantibb fokán álló Románia is a közbiztonság veszélyeztetése nélkül már évek óta nélkülözhetik a halálbüntetést: annak eltörlése más államok jogbiztonságának sem válnék hátrányára.

De ha már azon tévhitben vannak az államok többségének törvényhozói, hogy ezen emberietlen és erkölcstelen büntetés mint hathatós elrettentő eszköz, s mint egyedül biztos módja annak, hogy a társadalom a gyilkostól egyszer s mindenkorra megszabaduljon, a közérdek szempontjából szükséges, tehát fentartandó: úgy legalább szüntessék meg annak legemberietlenebb részét, a siralomházat, s alkalmazzanak oly kivégzési módot, mely egy nem várt pillanatban, pl. villany által semmisiti meg az életet. A czél, mely miatt a halálbüntetés szükségesnek tartatik, igy is eléretnék, de legalább mellőzve volna annak legkegyetlenebb része: az előre kitüzött rémteljes utolsó percz.

Dr. Illés Károly.

Országgyülés.

A képviselőház mult szombati ülésén belefogtak a Rába és mellékfolyóinak szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásába. A vita oly terjedelmes és kimeritő, hogy azt általánosságban sem fejezték be. Ülés végén kérvényeket tárgyaltak. Az ülést azonban szokott határidő előtt kellett feloszlatni, mert a honatyák – 84 kivételével — megunták magukat és elpárologtak, akár a Bukovayak az egyetemi előadás elől. Péchy Tamás elnök komoly intézkedéseket helyezett kilátásba, ha a képviselők nem teljesitik hivebben kötelességüket. Valóban szép példával járnak elől! — A főrendiház szintén tartott ülést, melyen változatlanul elfogadta a vágvölgyi vasuti vonal kiépitéséről és a posta-takarékpénztárakról szóló törvényjavaslatokat. Felszólalás csak az utóbbinál volt; Zichy Nándor gr. adta elő megjegyzéseit, bár a javaslatot ő is elfogadta, Baross Gábor államtitkár válaszolt a kormány nevében.

Hétfőn folytatták és befejezték a Rába-

TÁRCZA.

Megnyugvás.

En a bünt so'se tataroztam,
És az erénynek papja voltam,
Vérző szivemmel ott bolyongtam
Tömjéntől terhes csarnokokban

Az élet ezer vádja ellen
Bár volna ok, én ki nem keltem,
Megnyugvást máshol nem kerestem,
Csak önmagamban és - - szivemben.

Engem nem értett soha senki,
Rokon kebelre nem találtam,
S megnyugvást féltem ott keresni,
Hol annyi milliók — a halálban.

Ha bánt az élet kinja, terhe,
Hozsannát zengek Istenemnek:
Oh boldogabb igy, bár leverve,
Mint a kit végkép elfelednek.

Lévay Sándor.

Séta a tündér-városban.

(Kiállitási tárcza-levél.)

Budapest, 1885. április 28-án.

A városligeti vén nyárfasor kezd tollasodni. A tavaszi enyhe meleg napsugár rügyeket, bimbókat, leveleket fakasztott a letarolt galyakon s ma már az öreg, barna kérgü fák fiatal lombruhába vannak öltözve. Az ezüstfehér levelek ott fent titokzatosan zördülnek össze s ámulva bólingatják fejeiket, midőn alátekintenek arra a százornyu városra, mely alattuk elterül. Valami csodaváros az, tündérek által elvarázsolva. Hiszen mikor az őszi szél lesodorta őket, még csak a kietlen avar mezőség fölött kavarogtak a légben.

Zürzavaros élénkség uralkodik az egész területen. Tavaly még csak a sétáló fővárosi közönség csevegése, a vasárnapi szieszták élvező cselédség és mesterlegények dévaj kacagása zavarta meg a kies fenyőerdő zizegését, ma pedig ezernyi ember tesz-vesz, lót-fut, fur-farag lázasan a kiállitás bekeritett területén. Kocsik robogása, gépek zakatolása, kalapácsütések zaja, földhordó kocsik döczögése, munkások dalolása, festőlegények fütyülése egy örökös zagyva hangtömeggé olvad össze, melyből csak itt-ott hallatszik ki egy-egy harsány vezényszó, mint a csaták zajában a vezér parancs-szava.

Harczra készülnek itt is.

Harczra a külföld előiételei ellen. Békés háborura a külföld iparával és kereskedelmével. Térfoglalás lesz ez az igazi kulturális haladás terén és versenye az érdemnek a szélhámosság, a tisztességes, szolid iparnak a fölületes, a hitvány munka ellen. Ezért épült az az impozáns város, ennek befogadására emelték azt a száz templomot, melyeket együttvéve „Budapesti általános orsz. kiállitás"-nak neveztek el.

Most tartja bevonulását oda a hazai ipar, mezőgazdaság, állattenyésztés, művészet és tanügy, egy szóval a hazai kultura.

A nagy iparcsarnok belseje meglepő képet nyujt már ma is. Egy kis város épül a palotában. Apró üvegpaloták, melyek a legdiszesebb stylszerüséggel vannak összekombinálva, diszes faragásu állványok épülnek a tágas téres galériák alatt s a háttérből impozánsan emelkedik föl az óriási orgona, mely ha megzendül, hatalmas hangjait százszorosan veri vissza a menyezet és a kupolának óriási öble.

Közel van az iparcsarnok déli bejáratához az erdészeti pavillon, mely a kiállitási területnek egyik legszebb épülete. Óriási fatörzsek veszik körül s maga a pavillon természetes, mohos fahasábokkal van kirakva s hasonlit egy svéiczi vadászlakhoz. Benne fel lesz állitva mindaz, a mit az erdészet és erdészeti szakoktatás mai előre haladott állásában Magyarország felmutatni képes. Itt lesz elhelyezve Rezső trónörökös érdekes vadászati kiállitása is. De leginkább fogja vonzani a közönséget ez épülethez az a kilátás, melyet tornyából az egész kiállitásra és a környékre vetni lehet. A szem alig tud betelni e ragyogó képpel. Maga a kiállitási terület ezerféle kaleidoskopszerü változatosságával, kitörülhetetlen benyomást tesz a lélekre.

A mücsarnok épülete külsőleg is meglepő. A hazai majolika-ipar e palota épitésénél remekelt. Azok a guirlandok, fricsek, párkányok, a fülkék, melyek majolika betéttel vannak diszitve, a legkiválóbb tanubizonyságát képezik annak, hogy a majolika épitkezéseinknél maholnap nélkülözhetlenné lesz. A tágas felülről világitott nagyteremben már kezdik rendezni a képeket. Ezekről még horán volna szólni, de konstatálhatjuk azt, hogy hazai müvészeink, élükön Munkácsy Mihály, Benczur Gyula, Liczenmayer Sándor, Lotz Károly, Than Mór, Vastagh György festőinkkel, néhai Huszár Adolf, Kiss György, Zalá György és Strobl Alajos szobrászainkkal, tehetségük legkiválóbb termékeivel szállnak versenyre a magyar müvészet hirnevéért.

A keleti pavillon előtt megállva, különös benyomást érezünk. Az épület frontján egy hatalmas csucsban végződő gömbölyü kupola emelkedik, mellette kétoldalt négy kisebb hasonló, és körös-körül husz egész kisgömb tarkitja az épület tetejét. Az egész épület bizar keleti párkányfestéssel lesz körülvéve. Az épület egy tágas csarnokból áll; közepén kanyargó lépcső visz fel a karcsu, magas minaret-be, két oldalt pedig ferde irányu szárnyak huzódnak ferde irányban. E csarnokban lesz bemutatva Szerbia, Románia, Bulgária, Rumélia s a többi keleti tartományok ipara és mezőgazdasága. A csarnok kiállitási objektumai fogják alapját képezni a fővárosban létesitendő keleti muzeumnak.

A magyar csárdák a szegedi, debreczeni, h.-m.-vásárhelyi és munkácsi csárdák által lesznek bemutatva; valamennyi jellemző galambduczos kapujával, szalmafödelével és fadiszitéseivel. A szegedi csárda a napokban már meg is nyilt. Homlokzatán hármas felirat ékeskedik, de tulajdonosai, a derék szegedi polgárok még ebben sem tagadhatták meg tősgyökeres magyar voltukat, mert a magyar mellett a német és franczia fölirat (előzékenységből a külföldi látogatók iránt,) ekként olvasható: „Szegeder Fisch-csárda" és „Szeged poisson-csárda." Magyar legyen az a német vagy franczia, a ki ezt meg fogja érteni.

A házi-ipari csarnokban nemcsak hazánk házi-ipara, hanem a hazai népviselet is be lesz mutatva. 42 fülkére van osztva az egész tágas csarnok. Minden fülke egy-egy parasztszobát fog képezni ágygyal, asztallal és egyéb házi berendezéssel s minden fülkében lesz egy pár viaszalak, melyen hiven lesz bemutatva az illető vidék férfi és női viselete. Ez fogja képezni alapját a létesitendő ethnografiai muzeumnak.

De ki győzné elsorolni az összes százat meghaladó épületeket. Köteteket lehetne ezekről irni már ma is, aminthogy egész vaskos kötetet képez az a legközelebb megjelenendő kiállitási kalauzban is.

Futólagos áttekintés, amennyi egy szűk tárcza keretében elfér, elég érdekest jegyezhet ugyan föl, de korántsem sokat és semmi esetre se mindent.

Ezer meg ezer aprósággal találkozunk utközben, a mi figyelmünket leköti. Az egyik érzékünkre, a másik lelkünkre hat, az egyik komoly figyelmet ébreszt, a másik jó kedvre hangol s mindennek meg van a maga érdeklődést keltő oldala. Vajha a nagy közönség megértené azt a magasztos néma szózatot, melylyel e kiállitás a munka győzelmét hirdeti s vajha minél többen sietnének azt felkeresni, tanulmányozni s vajha tudást meritenének az előttük álló nyitott könyvből mely szentebb mint a biblia, mert veritékeseppekkel van megirva! . . . . A fehér nyárfak zizegő levelei tapsolnak örömükben, a platánok vidáman bólintgatnak alá a tündéri városra s a törpe fenyő tülevelei susogva beszélnek arról a büvös látományról, mely itt előttük az ezeregyéj meséjének képmásaként megelevenül.

Orion.

szabályozásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását. Több ellenzéki szónok a kormány tervezetét helytelenitette.

Kedden részleteiben is elfogadták a Rába szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, mindössze három módositással. A zárszámadási bizottság javaslatait az 1883. évi költségvetésre vonatkozólag a többség szintén elfogadta és a kormánynak a felmentést megadta.

Szerdán letárgyalták a láncszhid-vám leszállításáról szóló törvényjavaslatot. Azután kérvények és mentelmi ügyek kerültek napirendre. A miniszterelnök interpellációkra válaszolt; ama kijelentése, hogy a nagyszebeni esküdtszék eltöröltetik, általános helyesléssel fogadtatott.

A háboru.

A világbéke ege beborult.

Anglia és Oroszország közt a háboru immár elkerülhetetlen.

Két hivatalos forrásból eredeti jelentés tudatja a világgal, hogy a két nagyhatalom közt a kibékülés lehetetlen, és az afgán ügy csomóját karddal kell ketté vágni. Óriások forgatják majd a kardot, és a csapások oly rettentők lesznek, hogy belerendül a világ.

A háborut úgyszólván egyszerre kezdeményezi a két nagyhatalom. Az angol alsóház hétfőn szavazta meg a 11 millió sterlingnyi hitelt a háborura, és ugyanecsak hétfőn utazott III. Sándor, az oroszok czárja Moszkvába, hogy kiáltványt intézzen rabszolgáihoz.

Mit foglal majd magában a kiáltvány?

Kétségtelenül hadüzenetet Anglia ellen. Az oroszok czárja nem szokott szóba ereszkedni alattvalóival, még csak azt sem tartozik megkérdezni népétől, háborut akar-e vagy békét, csak bevégzett tényekről szokott értesülni az orosz közvélemény. Miután szó sincs arról, hogy a megegyezés létrejött, a czári kiáltvány csupán a háboru elhatározását adja tudtára bevégzett dologként az orosz népnek.

Félelmesen tólulnak fel most a kérdések, miként dől el az angol oroszlán és az orosz sas élet-halál hareza, minő következései lehetnek a háborunak, a müveltség vagy barbárság győz-e Azsia ege alatt, micsoda kihatással lesz a viaskodó felekre és a nemzetközi viszonyokra?

Nincs könnyebb, mint a háboru esélyeivel szemben csalatkozni, és komolyan senki sem fog jövendő-mondásokba bocsátkozni.

E pillanatban még siri csend uralkodik. Európa népei elfojtott lélekzettel lesik, hol szólal meg az az első ágyu, honnét hallatszik a támadó fegyverek zöreje. Ha Oroszország kezdeményez, akkor Azsiában fog támadni. Ott ő van előnyben. Anglia páratlan hajóhada pedig a keleti tengeren működhetik majdnem biztos sikerrel.

Arra is elkészülhetünk, hogy a háboru furiája a gonosz szellemek egész raját fogja kiesalni odujokból. Forradalom támadhat Oroszországban, Irországban, lázadás ütheti ki a keleten, és mozgósitást rendelhetnek el Ausztria-Magyarországon.

A nem szapora faj.

Századok óta — mondhatni — nem haladt előre a magyar faj, a számban mutatkozható szaporodás terén: ugyanazon viszonyok állanak fönn jelenleg is a nemzetiségek megoszlását és számarányát illetőleg, amik régen voltak. A felvidéket a tótság lakja teljesen, egyes foltok jelzik csak a magyarságot benne, mint megannyi sziget a szárazon. Erdély két harmada most is oláh, a déli vidéket most is a szerb és horvát lakja, de most már jóformán egész tisztán, azt a kis magyarságot is elnyelve, a mi e század elején még ott volt — összesen csak a németségtől nyertünk egy-egy talpalatot 1767 óta a nyugoti megyékben. Ellenben a vakondokként működő panszlavizmus aláásta az oly egészen magyar megyéket is, mint Bihar, Békés, Borsod s ék gyanánt nyulik bele a magyarság keblébe.

Az uralkodó faj, a magyarság átlag véve sem nem nyer, sem nem veszit. Okszerü következtetése ennek az volna, hogy fajunk nem eléggé szapora, mert lehetetlen az, hogy egy szapora-faj, uralkodó viszonyban állva a többivel szemben, ne jusson számbeli tulsulyra is. Azt kellene hinnünk, hogy Széchenyink is e véleményben volt, midőn azon híres mondását koczkáztatta meg: „Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, hogy életbe maradjon.

Egyetlen faj van még széles e hazában, mely hasonlag nem mutat föl szaporodást, de apadást sem, s ez az erdélyi szász. Ott nemzedékről-nemzedékre átöröklött és vakon elfogadott bölcsek gyanánt uralkodik a „két gyermek“ gazdaság: egy pár ember, a férj és feleség maga helyett két utódot állit s azzal kötelességét leróvta az élet, a „nagy német haza“ és a világ iránt. Nagyobb fényüzést e téren nem enged meg magának, ép ugy, mint a franczia kereskedő, ki Girardin Emil, a nagy publiczista szavai szerint csak akkor enged meg magának „egy gyermekkel több fényüzést“, ha bevételei és üzlete megfelelőleg tetemesen emelkedtek. Nos, a magyar fajt ily böles előrelátással sohase lehetett vádolni és számban még sem emelkedtünk századok óta.

Ösmerjük a régi nótát, amit e szemrehányásra ellenvetésül szoktak felhozni: a harczok, a beiviszályok, a török, a tatár, a német, a Karaffák, stb. Nos, 1825 óta, az alkotmányos harczok megkezdődése óta egy egész nemzedék nőtt föl 1848-ig, 1850 óta egy második, napjainkig nagyobb lett-e valamelyik a másiknál számban, vagy sem, midőn mind a két nemzedék a kül- és belbéke áldásai között sarjadozott?

Másutt kell keresni a hibát, mert hisz ami a magyar fajt sujtotta, érte az a tótot, a horvátot, az oláhot, németet ép ugy, miért szaporodtak azok mégis ugy el, hogy a tót Amerikát özönli el s nem marad meg a felvidék szük Kárpátbérczén belül, a horvát a déli megyéket belepi sürün, kifüstölve onnan a magyarságot, az olah a régi magyar „szék“-ekbe befészkelődik és mint kézi munkás versenyez a magyarral, sőt a székelyt kivándorlásra kényszeriti. Micsoda erkölcsi vagy anyagi erő áll ezeknek rendelkezésére, hogy igy, csupa béke és eszközzel harczra kelnek a magyar fajjal s ez nem állhatván meg a létért folytatott küzdelemben, átengedi helyét amannak és maga másutt keres hazát?

Kényes kérdés ez minden esetre, de a magyar társadalomnak le kell ezzel számolnia. Ismernünk kell végre az okokat s harczolni ellenük. Belső szükség gyanánt ismerte föl ezt mindenki s az általánosan érzett hiány egyesiti a magyar müvelődési egyletek körül a haza minden hü fiát, legyen az bármely politikai nézetben, a jelenlegi kormány férfiait ép ugy mint Kossuth Lajost, ki nem rég is tüntetőleg lépett a kormány kezdeményezéséből alakitott erdélyi müvelődési egyesület tagjai közé. Itt nincs különbség, itt csak egy a kérdés: akarja-e az illető a magyar faj diadalát a magyarság terjedését szivből-lélekből, vagy sem, ha igen, sorakozzék a zászló alá, ha nem, nézze közönynyel, mint folyik a küzdelem nélküle.

Ez egyesületek feladata azonban ne csupán a szellemi szinvonal emelése legyen, amint nem is az akar lenni kizárólag. Ennek kell kifürkésznie azon okokat, melyek miatt a magyar faj tulajdon áldott anyaföldén nem képes diadalra jutni, melyek miatt inkább fogy, mint emelkedik. Ez egyesületnek kell harczolni a babonával, mely népünknek fájdalom! ép oly nyavalyája, mint sok vidéken az iszákosság, verekedés vagy gyujtogatás, ezeknek kötelessége felvilágositni a népet a felől, mily bünös hanyagság részese akkor, midőn az „áldás“-sal, a sok gyermekkel oly kevéssé törődik, hogy egyiket a tehenek tapossák agyon, a másikat a ló rugja nyomorékká, a harmadikat a disznó megeszi, a negyedik a kutba fullad, az ötödik a jegenye-fa tetejéről fejtetőre bukik a leszedett madárfészekkel együtt — s a sok gyermekből, mely ugyannyi derék munkást adna egykor a hazának, egyetlen nyomorék marad meg, terhétül falujának és embertársainak.

Lelkészek és tanitók, orvosok és körjegyzők, kik a néppel közvetlen érintkezésben állotok, ti vegyétek kezeitekbe a faji terjedés előmozditásának ügyét s rázza le magáról a százados közönyt végre a középosztály is és ellenőrizze a dolgok menetét. Az ő kezében vannak az ehhez szükséges szellemi eszközök, tegye meg mindenki kötelességét s két nemzedék lábnyoma sem fog elenyészni az idő homokjában s Kárpátoktól egész az Adriáig csakis magyar szó fog zengeni!

A türelem vége.

Számban kisded és örök harczra s küzdelemre kárhoztatott nép vagyunk. Egész életünk folyvást önvédelmi harczokban folyt le, mióta e szép hazát őseink elfoglalták.

És a küzdelemnek most sincs vége. Folytatnunk kell továbbra is azt, alkotmányunkért, nemzeti lételünkért, a magyar államiságért s abban a magyar nemzet vezérszerepeért.

És pedig, ami a harczot még fájdalmasabbá és keserübbé teszi, most nem kül-ellenséggel, hanem belső, velünk együtt egy födél alatt lakó, alkotmányunk jótéteményeit velünk egyaránt élvező, de hálátlan nemzetiségi töredékkel, melyet politikai delirium-tremensben szenvedő izgatóik folyvást ellenünk bujtogatnak, s a magyar államiság ellen fondorkodásokra és támadásokra izgatnak.

Annyira jutottunk már, hogy vérrel szerzett legszentebb jogainkat még saját hazánkban is kétségbe merik vonni s elég vakmerők azt nyiltan is megtámadni. Visszaélnek a szó és az irás szabadságával, mit törvényeink e haza minden fia számára egyenlően biztosit s visszaélnek különösen azzal a példátlan s már-már a botorságig menő nagylelküséggel, türelemmel és bünös közönynyel, melylyel eddig a magyar nemzet, az észretérés reményében, s a testvéries jó viszony fentartásának kedvéért irányunkban tanusitott.

Hanem türelmünk fonala immár szakadozni kezd. Nem szabad egykedvü közönynyel néznünk továbbra is az egész nyilt, kihivó leplezetlenséggel üzött fondor játékot. Az eddig és ne tovább! pillanata elérkezett.

Meg kell kérdeznünk önmagunktól, hogy saját házunkban mi vagyunk-e az urak, s föl kell hagynunk általuk gyöngeségnek nézett s igy őket még vakmerőbbé tevő eddigi türelmünkkel és elnézésünkkel.

De még most sem akarjuk a hatalom és az erő fegyvereit éreztetni velük, még most is meg akarjuk őrizni hidegvérünket, még most is csak ugy akarunk bánni velük, mint megtévedt testvéreinkkel, kiket felvilágositani és tévedéseik belátására s a jobb utra térésre akarunk vezérelni.

De ehez a munkához most már komolyan hozzá kell fognunk. Tegye meg kötelességét a kormány, a társadalom s ha szükségesnek mutatkozik, a törvényhozás egyaránt.

Azonban oly provokáló és bennünket még saját szemeinkben is lealacsonyitó jeleneteknek és tényeknek, a minők közelebbről Szeben- és Naszódmegyékben is előfordultak, ismétlődniök nem szabad.

Ilyeneket továbbra is türnünk nem lehet, ha csak az országot lángba borittatni nem akarjuk.

A kormánytól erélyt kell követelnünk s a magyar nemzet érdekeinek és méltóságának megoltalmazását.

Hogy mi feladata van e küzdelemben a társadalomnak s nézetünk szerint mik a teendői, azt elmondjuk közelebbről. Mert hogy eddigi tétlenségünkben nem maradhatunk, azt mindenkinek be kell látnia, aki azt akarja, hogy e vérrel szerzett szép ország továbbra is Magyarország és a magyar nemzeté maradjon.

Balázs Sándor.

Szomoru következmények.

A mit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra, mert minden mulasztás megbosszulja magát. A társadalom mulasztásainak és hanyagságainak következményei pedig gyakran a legveszedelmesebb és legtöbbször helyrehozhatatlan visszahatással vannak. Külösen azon mulasztások és tévedések, a melyek erkölcsi életünket illetik, járnak romboló következményekkel.

A bünök ezer és ezer alakjainak mindig a társadalom az első magvetője, hasonlit a rosz és hanyag szülőhöz, a ki hanyagul vagy épen rosszul neveli gyermekét, a ki felnövén, legelőször a balga szülőket bántja és keseriti meg.

A társadalom egyik legsajnosabb mulasztását juttatta eszünkbe a fővárosban tegutóbb történt kettős öngyilkosság, vagy nem vádolható-e a társadalom, mely a mig egyrészről magára hagyja a nőt, másrészről erkölcsi tisztaságát martalékul veti élvhajhászatának s azután saját áldozatát — az elbuktatott nőt — elitéli s megveti. Ime az itélet, mely keményen, de oly igazán hangzanék a két leány holt teste felett.

A nő alapja a társadalomnak, mert az erkölcsök letéteményese, ha bünbe taszitjuk a nőt, veszedelembe dobjuk az egész társadalmat, mert a nők erkölcstelensége csakhamar az egész társadalom elvetemültségét szüli meg.

Épen azért a nőt védeni, a női erkölcsöket megőrizni a sors bizonytalanságától és könyörtelenségétől, óvni őket a gonoszság cselvetései ellen, illetőleg minél kevésbé kitenni a nőt az ostromnak, a nyomor kényszerüségének. Ez legelső és legszentebb feladata minden társadalomnak, a melyet ha teljesit, hálás munkát végzett, ha megfeledkezett róla, magáról feledkezett meg.

E kettős öngyilkosság is iszonyu példája és büntetése társadalmunk közönyének s mondjuk ki bátran lovagiatlanságának a nő iránt. A nőt védeni annál inkább szükséges, minél alacsonyabb volt a kunyhó a hol bölcsőjét ringatták, minél közönségesebbek voltak a szülők, kik őt szóval és példával nevelték, minél durvábbak és tudatlanabbak az emberek, a kik közé pályája és sorsa vezette; e nőket annál inkább gyámolitani kellene, mert anyái lesznek az alsó néposztálynak, melynek természetszerü feladata az, hogy az elpusztult és elsatnyult magasabb néposztályokat friss elemmel lássa el s az emberiségnek lánglelkü férfiakat, ihlett prófétákat adjon! Ezen néposztály leányairól megfeledkezni a legvészesebb következményekkel jár, mint azt az alsóbb néposztályoknál felburjánzó iszonyatosnál iszonyatosabb bünök igazolják.

Mily nagy mulasztást követ el tehát a társadalom akkor, a midőn az annyiszor sürgetett, gyakran oly megkapó szavakkal esetelt eseléd-ügyet figyelmen kivül hagyta, vagy azt fáradozásaira és áldozataira méltónak nem tartotta.

Hány bünöst, hány öngyilkost nevelt, nevel még a társadalom azzal, hogy a cselédek menedék-házát maig sem épitette fel. Hány női becsület esik mindennap a gonoszság áldozatául, hány jó, derék anyát veszit a társadalom mindennap, s ennek ha nem is egyedüli, mindenesetre egyik fő oka az, hogy nem gondoskodtunk arról, hogy a munkaik után élő s a világban legtöbbször egyedül álló szegény leánynak, ha foglalkozás s otthon nélkül van, oly helyre menekülhessen, a hol a társadalom örködik felette s ne kelljen kétes hirü egyének vendégszeretetét, drágán megfizetett szivességét, mely előbb adóságba ugratja, azután bünre kényszeriti őket.

Az elbukott nőkben annyi nemes érzés, magasztos vonás, erkölcsi szépséget találunk, a melyekért mindannyi jobb sorsot érdemelt volna, s valószinü, hogy soha sem szédült volna egy sem a bün örvényébe, ha támaszt és vezető kezet találhatott volna az élet viharában.

Eléggé kitünik ez a hotel Garni öngyilkos leányainak leveleiből, melyben az egyik azt irja, hogy igazán szeretett s nem tudta elviselni, hogy botlását szemrehányásokkal illették és az ő panaszát, az ő mentségét meg sem is hallgatták, el sem is hitték.

Az ő panasza, az ő védelme, milliók panasza, milliók védelme volt, ideje, hogy a társadalom meg is hallgassa, el is higyje, meg is értse.

A felutazás.

Az orsz. kiállitásra a fővárosba utazó közönség számára az összes hazai vasutak, névszerint az arad-temesvári, a budapest-pécsi, a mohács-pécsi, a pécs-barcsi, a déli, a györ-sopron-ebenfurti, kassa-oderbergi, magyar-államvasutak, magyar északkeleti, első magyar gácsországi, magyar nyugati, szamosvölgyi, nagy-kikinda-becskereki és az osztrák-magyar-államvasut, 33⅓% árkedvezményt engedélyeztek. A csupán menet-térti jegyek a nevezett vasutak valamennyi állomásán május 1-től október 30-ig a következő napokon adatnak ki: Magyar államvasutak: hétfőn és csütörtökön, a zimonyi, bródi, villányi, szabadkai, zákány-bátaszéki vonalak állomásain: kedden és pénteken, az aradi, predeáli, nyiregyházi (Ujszászon át), fiumei és sziszek-doberlini vonalon; szerdán és szombaton brucki, ruttkai, nyiregyházi (Miskolczon át) és kassai vonalon. Osztrák-magyar államvasut: hétfőn és csütörtökön a bécs-marchegg-palotai, tótmegyeri, béliczi vonalon, kedden és pénteken zwardon-nagyszombat-galántai s nagyszombat-pozsonyi vonalon; szerdán és szombaton buziás-temesvári, oravicza-jassenovai, vojtek-nagybogsáni, orsova-temesvári, temesvár-czeglédi és nagykikinda-nagybecskereki vonalon. Déli vasut: hétfőn és pénteken a Székesfehérváron túl fekvő állomásokról. Budapest-pécsi vasut: minden szerdán. A kiszállás a magyar államvasutak közp. személypályaudvarában, az osztrák-magyar és déli vasut pályaházaiban történhetik, a déli vonalon érkezőknek azonban különösen ajánljuk, hogy a közp. személypályaudvarba váltsanak jegyet, mert a ráfizetés sokkal csekélyebb, mint a kocsibér és hidvám Budáról Pestre. A jegyek 14 napig érvényesek oly módon, hogy a lebélyegzés napja első napnak tekintetik s az érvényesség a 14-ik napon éjjeli 12 órakor szünik meg. E kedvezményes jegyeket azonban csak úgy adják ki, ha az ember a jegyváltáskor minden egyes jegyhez egy kiállitási sorsjegyet és a kiállitásba való egyszeri belépésre szóló szelvényt is vásárol, ami együtt 1 frt 50 krba kerül. A jegyek minden személyszállitásra berendezett vonat használatára jogositanak gyors- és futár-vonatok kivételével, a déli vasut vonalain és Fiuméból azonban gyorsvonatokra is érvényesek. Gyermekek kedvezményekben nem részesülnek. Minden jegy után úgy a menet, mint a visszautazásnál 25 kilogramm podgyász-szabadsúly engedélyeztetik. Az utazás úgy jövet, mint menetkor egyszer félbeszakitható, a jegyet azonban ily esetben a vonat elhagyása után az illető állomás főnökének láttamozás végett azonnal be kell mutatni. Az ily jegyek a vissza, illetve tovább-utazásra csakis azon személyekre érvényesek, kik azokkal az utazást megkezdették.

Pécsről egy kedvezményes kiállitási menettérti jegy Budapestre (központi személypályaudvar, osztr. magy. áll. vasut) és vissza 9 frt 36 kr, melyhez hozzászámitva a sorsjegy és a kiállitási belépő-jegy szelvény árát: 1 frt 50 kr, az összes költség 10 frt 86 kr., melyért a felutazó az egész kiállitást reggeltől estig nézheti, a sorsjegygyel pedig esetleg 100,000 frtot is nyerhet.

Kivégzés Pécsett.

Dakos Sándor és Borsos József pécsváradi rablógyilkosok előtt m. hó 27-én hirdette ki a pécsi kir. törvényszék a kegyelmi tanács s a király legfelsőbb elhatározását, mely szerint Borsos József halálbüntetése élethossziglani fegyházbüntetésre változtattatott s Dakos Sándor halálos itéletének szabad végrehajtása engedtetett.

Elitélteket reggeli 7 órakor szállitották kocsikon, meglánczolva, erős fedezet mellett a fogházból a törvényszék tanácstermébe, hol már együtt ült a törvényszék. Szikszay János törvényszéki helyettes elnök felolvasta a kegyelmi tanács és a király legmagasabb elhatározását s aztán kérdést intézett az elitéltekhez, valjon megértették-e? Borsos nagy megilletődéssel köszönetet mondott a kegyelemért. Dakos merőn maga elé bámult, arczába szökött a vér s pár perczenyi kinos izgatottság után azt felelte, hogy: „Nem értem kérem alássan a végét.“ Elnök megmagyarázta egyszerübb s érthetőbb szavakkal, hogy neki nem kegyelmezett meg a király s 24 óra leforgása alatt ki fog végeztetni.

Erre borzalom futotta át egész valóját, arczához kapott s könnyezni kezdett. Elnök Isten kegyébe ajánlva a bünöst, intett a börtönőröknek, kik azonnal bilincsre verve elkisérték őket.

Dakos a siralomházban összerogyott s elkeseredetten sirt. Kevés idő mulva változott kedélyállapota, mély fájdalmát sajátságos czinizmus váltotta fel, majd reggelit kért. Megivott két csésze kávét. E közben megérkezett látogatására özvegy anyja és két nővére, kiknek megjelenése igen fájdalmasan hatott Dakosra. Egy óra hosszat vett igénybe a szivszaggató bucsuzás. Délben mohó étvágygyal étkezett. Ebéd után szakadatlanul szivarozott s hallgatta a hit vigasztaló szavait Bús Lajos reform. lelkész ajkáról, ki Pécsváradról hivatott be, hogy elkészitse a gonosztevőt a nagy utra.

Kozarek vasárnap d. u. érkezett meg, a bitófát és létrát hétfőn d. u. készitették el az asztalos-rabok. A kivégzés kedden

Mit suttognak az én bokrétám virágai?

Ti kétkedők, kik az istenség szikráját érezve magatokban, azt hiszitek, hogy csak egyedül vagytok a természet teremtményei között, kik gondolataitokat szavakba önteni, érzelmeiteknek tagolt hangokban kifejezést adni képesitettek, s még azt sem hiszitek, hogy a fülemile bús dalában a csalódott szerelem keservét zengi el, a gerle búgásában a boldog szerelem ömlengéseit jelzi, a pacsirta magas röptében öröm dalt zeng a kikeletnek, a fürj a pitymallatot üdvözli „veréseivel“, szóval, kik a természetnek szavát nem hiszitek, jöjjetek hozzám, tekintsétek meg az ő kezei által összekötött bokrétámat, hallgassátok meg, mit suttognak az abban összeillesztett virágszálak, s hajoljatok meg a természet előtt, értsétek meg annak hangját, tanuljátok megismerni a nagy müvészt, mely a bősz viharnak zügó morajában, a fülmile bájos dalában, s a kis nefelejts suttogásában egyformán a szivhez szól, tudatva azzal, hogy a hangot, az érzelem kifejezését nem kizárólagos tulajdonul adta azon teremtményének, mely felemelt fővel, büszke öntudattal jár, kel, észre sem véve, mit körülte beszél a természet saját hangján!

Szendén, elvonulva a világ zajától feslenek fel szirmaim, suttogja a kis ibolya, — igénytelen helyzetem nem vonzza a nagy világot körömbe, virágom egyszerü szine nem árulja el messzire hol létemet, de ki felkeres, keblére tüz, illatom árjával áldozom fáradságáért!

Ártatlan, mint gyöngyeim szine, az én életem, rebegi a gyöngyvirág, — a remény szinét viselő levelek közé rejtve függesztem le apró csengőimet, nem mintha az ártatlanság büszkén, fölemelt fővel nem járhatna; nem! hanem mivel az ártatlanság fő jellemvonása a szende szerénység; szerényen meghajtom fejemet, s kebledre tüzve tiéd rövid életem, tied a szende gyöngy, melyen a természet harmat könnye csillog, s kicsalja belőle az andalitó illatot, mely magával ragad az ábrándok néma világába!

Légy állhatatos, apró csillagu virágaim szine lebegjen örökre szemed előtt. A feledést, az emberi gyöngeséget vetkezd le magadról s „nefelejts“, sugja fülembe a kis nefelejcs. Mint csillagalaku szirmaim koronámat, fonják körül éltedet a mult emlékei, s ha hervadnak annak egyes szálai, frissitsd fel az emlékezet harmatával. A barátság, szeretet, szerelem, e három szent érzést soha se vonja be az idő átláthatlan lepellel, hogy lelki szemeid nyiltan tekinthessenek vissza a leélt multra, s erőt szerezhess abból az elfátyolozott jövőre. Oh kérlek ne felejts soha!

Bibor palástba burkolt végzetem, ti elneveztetek a virágok királyának, keblére tüz mindenki, ki csak hozzám fér s aggódva nézi ha a forró nap heve elhervasztja, letépi szirmaim, — panaszolja a rózsa. Bibor palást, királyi fény, illatár, miért? Hogy a hervadás annál fájóbb legyen! Ma még teljes fényben állok előtted, holnap egyenkint hullnak el szirmaim, elvész illatom, s csupán tüskéim maradnak fenn számodra. Életem rövid, tanulságos. Feselő bimbó voltam, tele reménynyel a jövő iránt. Fejlödött virág lettem, bámulója környezetemnek. Elhervadok a forró nap heve alatt, — lesz-e, ki megsiratja halálomat?! Keblemben a szerelem illatárjával oly boldog vagyok ma még, meddig fog ez illatár megmaradni, ki mondja meg! Minden mulandó a földön, csupán egy mi megmarad, a fájdalom, a szenvedés, a bánat; ezért maradnak még halálom után is tüskéim! Szoritsd kebledhez, élvezd illatom, hisz az idő eljár, ma tiéd vagyok, ma kebleden nyughatom, ki tudja a jövő perczben nem fogja-e már csak tüském megvérzeni ujjadat. De félre e komoly gondolattal, — suttogja tovább, midőn a kis bokrétából kivéve keblemre tüztem a viruló rózsát, — félre e komoly gondolattal, most virulok, kebleden illatom kétszeresen andalitó, tiéd vagyok, miért gondoljak a jövőre, midőn a jelen oly szép, oly boldogitó. Megértetted a virágok nyelvét, megértetted a szavak jelentőségét?!

Én értem, érzem azok igazságát, s meghajlok a nagy természet előtt, mely nem csupán a suttogó szellő szárnyain hozza meg kedvesünk érzelmeit, hanem kifejezi azt a virágok nyelvén is tisztán, érthetően, csak akarjuk megérteni azokat.

Én értem e hangokat E szavak az ő lelkének visszhangjai, s mélyen szivemig hatnak s boldoggá tesznek.

Ha megérted te is a virágok suttogását, te is oly boldog lész, mint én vagyok, ki naponta hallgatom „mit suttognak az én bokrétám virágai!“

Csorba Palotay Ákos.

hajtatott végre az uj fogház-épület hátsó zárt udvarán.

Dakos, kivégzését megelőző éjszaka meglehetősen nyugodt volt, jóizűen evett, sörözött, de nem aludt, noha igen bágyadt, kimerült volt. Bús Lajos pécsváradi reform lelkész egész éjjel mellette volt, vigasztalta és töredelmes megbánásra birta. Az urvacsorával azonban nem élt Dakos. Reggel a készülődés moraja, a katonák jövetelének zaja izgatottá tették, zavartan, sajátságos iszonynyal tekintett maga körül. Reggeli fél 7 órakor már élénken nyüzsgött a kivánesi tömeg s tódult az uj fogház épület felé; de a rendőrség a fogházhoz vezető összes utczákat elzárta, távol tartva mindenkit, kinek igazoló jegye nem volt.

Benn a fogház-épület első udvarán félszázad gyalogság helyeztetett el, a felső (második) udvarban szintén félszázad állott. A bitófa körül börtönőrök voltak felállitva, mig a sorompókon túl körülbelül 150 főre menő, nagyobb részt intelligens közönség várta az izgalmas pillanatot.

Pontban 7 órakor vezették ki az elitéltet. Elől Gadócsi fogházfelügyelő s utána a porkolab és börtönőrök zárt kiséretében vánszorgott Dakos, kit a lelkész jobbjánál fogva vezetett folyton biztatva, hogy vegyen magának erőt. Dakos két kezét arczára szoritva keservesen zokogott, térdei összecsuklottak, összegörnyedt s minden izma rángatózott, reszketett.

Mikor a bitófa alá értek, kezeit lebocsatotta arczáról s félénken, zavartan nézett körül, mintha a bakót kereste volna, ki a bitófa baloldalán állott két segédével.

Ekkor Váry törv. biró felolvasta az itéletet, mit a közönség levett kalappal hallgatott végig. Dakos katonás állásba akarta csapni bünös csontjait; de csak ismét összegörnyedt és ujra sirni kezdett.

Kezeivel szemét eltakarva, oda sem figyelt az itélet olvasására, csak mikor a végéhez ért Váry, akkor emelte fel a fejét s midőn az itélet azon passzusát olvasta fel, hogy ő felsége a király . . . „legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a gyilkosság rablás és erőszakos nemi közösülés miatt halálra itélt Dakos Sandor ellen a törvény és igazságszolgáltatás rendes lefolyása bekövetkezzék . . .“ keményen rázta tenyerébe temetett fejét. Azt a „legkegyelmesebben megengedni méltóztatott“ kifejezést sehogy se tudta megérteni.

Az itélet felolvasása után Zsolnay kir. ügyész oda szólott a bakónak, hogy teljesitse kötelességét. Erre Kozarek segédei egy pillanat alatt leszedték Dakosról a bilineset, kezét, lábát összekötözték s a zsámolyra emelték, mig Kozarek a lépcsőn felmen' s a hurkot Dakos nyakára igazitotta. Egy másodperez s a pribékek az alsó kötelet megrántva — Dakos ott függött élettelenül.

Kozarek időnként letörölte a kiszenvedettnek halálverejtékét s a szájából kifolyó nyálat. Erei a kezén kidagadtak s megkékültek, majd az areza kezdett szederjes kék szint ölteni, mi később zöld, majd sárgára változott.

7 óra után tizenkét percz mulva Visy törv. orvos s dr. Ludvig Ferenez megvizsgálták a függő hullát s konstatálták a halált. 7 óra 20 perczkor Bús Lajos lelkész megható imát mondott a kiszenvedett fölött.

8 órakor levették a hullát a bitófáról s a boncoló kamrába vitték.

Erre a katonaság elvonult, a bitófát kiemelték a földből, az udvar kiürült s a legkisebb jel se mutat arra, hogy ott egy óraval ezelőtt egy gyilkos nyerte el megérdemlett büntetését.

Felhivás.

Az „Erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület“, melynek főczélja: az erdélyi részben a hazafiságnak fejlesztése nemzeti irányu müvelődés által. — (Alapszab. 2. §.) „Tájékoztató“ könyveseket, egyszersmind gyüjtőivet küldött be szerkesztőségünkhöz, a melyben jelezve van, hogy örökös tag minden jogi személy vagy testület, mely legalább 500 frt alapitványt tesz s ez alapitványt 5 év alatt lefizeti. Alapitó tag, ki legalább 100 frtot készpénzben, ovadékképes értékpapirban, vagy kötvényben befizet. A befizetés legkésőbb 5 év alatt történik, addig 5%-os kamat fizetendő. Rendes tag, ki magát 6 évre, évenkénti 2·2 forint fizetésére kötelezi, vagy a ki ugyanezen időre egyszerre 10 frttal megváltja e kötelezettségét.

Tekintve, hogy az egyesületnek nemes feladata: a magyar elem fentartására, a nemzeti szellem ébresztésére s a magyar államesme védelmére és erősitésére való törekvés, felhivjuk honfi társainkat, hogy e nemes törekvésü egyletnek, szem előtt tartva Kossuth Lajosnak ezen egyesülethez intézett szózatában kifejezett ama nézetét: „minden talpalattnyi térrel, melyet itt a magyarság elveszit, hazánk ezer éves állami jellegének biztonsága csorbul“ — támogatása végett mentől nagyobb számban aláiratkozni sziveskedjenek.

Az aláirás szerkesztőségünkben történik, hol a gyüjtő-iv egész nap nyitva áll.*)

A szerkesztőség.

*) Haller Károly egyesületi elnök urat felkérjük, hogy az alapszabályok egy példányát megküldeni sziveskedjék. A szerk.

Különfélék.

— **Május.** Itt van a mosolygó kikelet virányos hava, a kedves május, midőn felpezsdül a természetben az uj élet-erő s virágoktól tarkul a mező zöld bársonya, a fák kilombosodnak s felhangzik a játszi madárdal. Pénteken virradt ránk május első hajnala. Az ébredés kellemes volt! Vidám zeneszó oszlatta el az éj utolsó álom-képeit. A katona-zenekar $^3/_4$ négykor indult meg s zenélve az utczákon át $^1/_4$ 7-ig járt-kelt. A városi zenekar 5 órakor indult meg. Ittott egy-egy czigány-maecenás ablaka alatt pedig a népzenekarok tisztelegtek. Az egész város már kora reggel talpon volt. A szépnemnek a titkos imádók küldözgették a májusi csokrokat. Több ház elé naranesesal, czitrommal, szalaggal fölkésitett májusfát ültettek. Sürü csoportokban vonultak föl a Tettyére, hol gyönyörrel élvezték a szép májusi regg üde levegőjét, kellemeit.

— **A májusi előléptetés.** A közös hadseregben a f. é. májusi előléptetések száma — különösen a magasabb rangokban — igen jelentékeny. Kineveztetett 4 altábornagy, 16 vezérőrnagy, 44 ezredes, 56 alezredes és 80 őrnagy. Előléptetett pedig Weikard Ferencz tábornok, a 31-ik gyalloghadosztály paranesnoka altábornagygyá, Bischof Oreszteszlovag, 52-ik gy.ezredbeli alezredes ezredessé, Dörner Adolf 52-ik gy. e. őrnagy alezredessé, Illés Miklós 7-ik huszárezredbeli őrnagy alezredessé, Spauer-Burgstall János gróf 7-ik h. e. I. oszt. százados őrnagygyá, Leschka és Zepke 52-ik gy. e. főhadnagyok kapitányokká és Vizeky Tallián Zsigmond 52. gy. e. tiszthelyettes hadnagygyá.

— **Hymen.** Baross Kálmán megyei aljegyző szombaton délelőtt vezette oltárhoz Szegzárdon Rassovszky Paula kisasszonyt, Albanich György kir. tanácsos unokáját. — Benyovszky Manó közigazgatási gyakornok, megyei t. b. aljegyző eljegyezte özv. Kronessnét, az esküvőt a napokban fogják megtartani. — Hönig Gyula keresztesi ispán szombaton, 25-én vezette oltárhoz Szt.-Dienesen Nagy Mariska kisasszonyt, Nagy Károly csakadiai kasznár leányát.

— **Lucidus napja.** Mult hó 26-án, a helybeli irgalmasrendü zárdában, számos és előkelő vendégek voltak ebéden és vacsorán. Pataky Lucidusnak, a ház érdemes főnökének és perjelnek névnapját ünnepelték. Ezen, — minden évben megtartatni szokott névünnepélyre megjelent: Füzy Szaniszló, tartományi főnök, — a budai, poszonyi és egri ház főnökei s utóbbiak főorvosa, kik az ünnepelt iránti szeretetüknek és tiszteletüknek szerény viragfüzérét személyesen óhajtották átnyujtani. — A mily meglepetésben részesitették Lucidiust a távolról jött vendégek, olyan, sőt nagyobb meglepetés várta őket. A perjel ugyanis a tartományi főnök arczképét készitette el élő nagyságában s az ebédlőben, az érdemesek közé, a főpontra helyezte el. Az ebéd, melyen a főpapság, a zirezi- és sz. ferencz-rendi ház több tagja, a város főbb hivatalnokai által képviselve volt – igen kedélyesen folyt le. Jelen voltak még: a kerületi iskola ifjóigazgató és sok más honorációk. A toasztok sorát Zsinkó kanonok nyitotta meg s folytatták: a polgármester, Tóth Ferencz tanár, Jilly tanácsos, Mészáros ker. főigazgató, dr. Kaufmann bányatelepi orvos és Kis József e lapok szerkesztője. Délután a tekepálya megnyitása történt, mely alkalommal a tisztikar megválasztatván, a tiszteletbeli örökös elnök a tekepénztár gyarapitására 10 frtot adományozott. A vendégek nagy része az estebédben is részt vett.

— **A mi Zelesnynk a kiállitáson.** Fényképészetünk az ujabb időben bámulatos haladást mutat föl, s nem mondunk sokat, ha ma már a művészetek sorába iktatjuk. A külföld s a főváros fényképészei valóságos művészek s műveik valóságos remekek. No hát a mi — különben roppant szerény — Zelesnynk cseppet sem enged külföldi s fővárosi kollégáinak. Tessék csak megnézni azt a fényképcsoportot, melyet a budapesti orsz. kiállitásra küld. Az ember elbámul, hogy rövid nehány év alatt, az előbbeni kisszerü mesterségből, miként vitte ő tehetségét a művészetig. Dieséretes ambiczióval s néhány száz forint költséggel pompás remeket állitott össze a kiállitás számára. Három szakaszra osztott, díszes portálé alaku tábla-állványon vannak a szebbnél-szebb kivitelü fényképek világos bordó szinü plüsche-bársony alapra szegezve. Városunk szépei, eredeti costüme-ös alakok váltakoznak természet után levett genre-képekkel, s a valódi müizlésel összeállitott quodlibet majdnem káprázató hatással van a nézőre. Az ember valóban zavarba jön; nem tudja, mit bámuljon meg inkább, a fényképek kivitelét-e, a gyönyörü arczokat-e, a változatos alakokat-e, vagy a mesteri összeállitást, díszes külső kiállitást, vagy magát – a mestert? Zelesny műve, ha a kiállitáson alkalmas helyet kap, méltó figyelem tárgya leend. Saját nyilatkozata szerint, ha ott jó helyet nem adnak neki, akkor inkább haza hozza s itt állitja ki és nagyon megelégszik a mi elismerésünkkel is, mert hiszen csak mi tudjuk öt igazán méltányolni!

— **Katona-verekedés.** Vasárnap, mult hó 26-án este 10 óra után 3 közös hadseregbeli baka közlegény a 10-ik századból és 7 huszár, kik közül egy káplár volt, az Arpád-utczai Grabarics-féle házzal szemben lévő sarokház előtt összeverekedett. A verekedés azzal kezdődött, hogy a bakák nem tisztelegtek a huszár-káplárnak s ezen összeszólalkozva, kardra és szuronyra kaptak. — V. M. vaskereskedőségéd, — ki épen a kérdéses házban volt látogatóban sógoránál — látva a verekedést, a kuton lévő nővéreért ment, hogy a katonáktól esetleg megvédje. — Nővére nagy nehezen bejutott a kapun, de ő a dulakodás miatt nem juthatván be, át ment az utcza másik felére. Ugyanekkor a huszárkáplár elesett, s egyik baka kardját felkapva, rá rohant. A káplár is átszaladt a másik oldalra, a baka fejbe akarta ütni a karddal, de nem őt, hanem V. M.-et ütötte ugy fejbe, hogy koponyacsontja elrepedt. A sebesült sógora másnap jelentést tett a paranesnokságnál, hol a tetteseket kipuhatolták. Reméljük, hogy a garázdálkodók elveszik példás büntetésüket.

— **Baleset.** Mult kedden (28-án) este egy budai külvárosi fuvaros, a Mecsekről követ szállitván, az ut melletti mély árokba dölt és fején nagymérvü sérülést szenvedett. Kocsija összetörött, lovai is megsérültek; egyike a helyszinen kiadta páráját.

—**Vasárnap délutáni boltbezárás Pécsett.** A nyilt üzlettel biró pécsi kereskedők közül mintegy 100-an abban állapodtak meg, hogy f. é. május hótól kezdve, évenkint május elsejétől október elejéig, minden vasár- és ünnepnap délutáni 1 órától másnapig üzleteiket zárva tartják, kivéve az ezen időszakba eső két országos vásár előtti két vasárnapot.

— **Záró-ünnepély.** Holnap, vasárnap tartja a helybeli gimnáziumi „Önképző kör“ ez évi utolsó s egyszersmind dísz-gyülését, melyen az évi zárszámadások s jelentések fölolvasásán kivül érdekes képet nyujtanak a pályázatok eredményeinek kitüntetése, a verseny-szavalás, továbbá az alelnöki és elnöki bucsuzó-beszédek. Fölhivjuk az irodalmi körök munkássága iránt érdeklődő közönség, különösen pedig a szülők figyelmét ezen érdekes élvezetet nyujtó ünnepélyre.

— **Értesités.** Dr. Czirer Elek kerületi orvos értesité a közönséget, hogy kerületében a véd-himlő-oltás holnap veszi kezdetét s eszközöltetik minden vasárnapon reggeli $^1/_2$8–8 óráig.

— **Utcza-söprés.** Itt volna az ideje, hogy az utczák öntöztetnének s rendesen söpretnének, mert az a por, piszok, szenny, mely városunk falai közt van, az már türhetetlenné kezd válni s zúgolódásra s haugos kifakadásra kényszerit. De aztán az se türhető, hogy az uteza-seprők megöntözék a járó-kelő közönséget s lesöpörjék a kövezetről, mint eddig szokás volt; hanem tessék a kapitányságnak intézkedni, hogy a késő esti vagy a kora hajnali órákban söpörjenek.

— **Modern tatárjárás.** O Múzsa adj erőt tollunkba és sugalmazd elméket, hogy méltóképen megörökithessük a duló háboruk szomoru müvét, romboló csaták szörnyü zaját! Mivelhogy ugy történt az a mult hó 28-ára (keddre) forduló éjjel, hogy néhány magát érettnek nevezni szerető, de önmagában mégis éretlen fiatal emberből álló illuminált csorda vad kedvében arra szánta a szép csöndes éjszakát, hogy végig dörömbölve, csöngetve az utczákon, a kis-téren éktelen rombolást vitt végbe a gázlámpák üvegein egy, ott lakó orvos és a kereskedők czégtábláin. Ezzel nem elégedve meg, neki estek a Pesics-féle ház alacsony fedelének s valahonnan elkeritett dorongokkal annak ereszalját bedöntötték ugy, hogy két ember kényelmesen bemászhatott volna a padlásra, aztán az átelleni Spitzer-féle üvegkereskedés kinyuló vastábláját, rákapaszkodva letörték. Egy szóval olyan örült rombolást követtek el, hogy a tatárok se különbet! És ez a mi városunkban a kis-téren, a városház kellő közelében történt meg! Szép álmai lehettek Buczkó Bernátnak, a hős „sarkos“-nak.

— **Késelés.** Mult vasárnapról virradóra véres verekedés szinhelye volt a kigyó-utcza egyik nyilvános háza. Petrovics Ferencz mészárossegéd összeszólalkozva Ács József inassal, tettlegességre vitte a dolgot s agybafejbe verte az inast, mire ez kést rántott elő s mintegy 5 szurással földre teritette a mészáros-segédet. A vizsgálat másnap megindittatott. Az inast letartóztatták s átadták a kir. ügyészségnek.

— **Meghalt a börtönben.** Tóth Mária, a nagy-harsányi gyilkosnő, kiről a mult hetekben irtuk, hogy atyját s anyját baltával agyonütötte, testvérét megsebezte s választóvizet ivott: a szenvedett belső sérülések következtében, hosszas kinlódás után meghalt a helybeli fogházban. A boncolás szombaton ejtetett meg.

— **Kertmegnyitás.** Mult vasárnap nyitották meg Rácz városon a Bak-, ezelőtt Schweitzer-féle csinos kerthelyiséget a katonazenekar közreműködésével. A kertmegnyitási ünnepély igen látogatott volt s a nagy számu közönség kitünő jó kedvvel mulatott.

— **Püspöki látogatás.** Vörösmarthról a következő értesitést vettük: Szász Károly, a dunamelléki reform. egyház kerületi püspöke, április 24-én megkezdett körutja alkalmából, április 28 án Kölkedről Vörösmarthra — délután érkezett szép számu kiséretével. A vörösmarthiak vallászkülönbség nélkül, a kath. plébánost kivéve, lovas banderiummal fogadták a község határánál az érkező magas vendéget. Nagy Lajos segédlelkész hatásos szavakban üdvözlé a főpapot, mire az meghatottan válaszolt. A község utczáin, mere a menet haladt, minden 10-ik ház előtt diadalkapu volt felállitva, s tengernyi nép lelkes ovácziója között vonult a parochiára, hol másnap délutánig időzvén, dolgait végezve, a járás szolgabiráit s a különböző küldötteket fogadva — tovább ment Csúzára.

— **Arányi Dezső** szinigazgató 3-án fejezi be előadásait Szigetvárott. Hétfőn bucsut véve Szigetvár közönségétől, Ujvidékre megy, hol Csiky Gergely „Buborékok“ czimü jeles társadalmi vigjátékával kezdi meg a saisont. Második előadásul az „Eleven ördög“-öt adják. Örömmel értesülünk a kedvező hirről, hogy az ujvidéki közönség, különösen az intelligenczia dieséretes mozgalmat inditott meg a magyar színészet s a derék szinigazgató pártolása iránt. Kiváló buzgalmat fejt ki Hadzsits Antal, a „Matica“ szépirodalmi kör titkára, Kisfaludy-társasági tag, ki teljes odaadással fáradozik azon, hogy a magyar színészetnek biztos talajt teremtsen Ujvidéken s hogy Arányi működésének nehézségeit enyhitse.

— **Méncsikó-vásár.** A földmivelési miniszterium által f. hó 15-ikére kitüzött méncsikó-vásár városunkban megtartatván, elővezettetett összdsen 34 darab 1 éves méncsikó, melyek közül 3, miután fedeztetési jegyök nem volt, visszautasittatott. Megvizsgáltatott tehát összesen 31 darab. Alkalmasnak találtatott közülök s mint ilyen az állam részére megvásároltatott 4 darab és pedig 1 drb Szekeres Imrétől (Rugasd) 180 frtért, 1 drb öreg Halas Ferencztől (Szent-Dienes) 180 frtért, 1 drb Kozma Józseftől (Herend) 180 frtért és 1 drb Lengyel Imrétől (Szent-Dienes) 160 frtért. A csikók legnagyobb része kardlábuság miatt utasittatott vissza.

Csász. kir. szab. **Phönix** biztositó társaság. Értesülésünk szerint a Phönix biztositó társaság igazgatósága az e hó 28-ára egybehivott XXV. rendes közgyülésén a mult évi nyereményből a dij- és nyereménytartalék jelentékeny szaporitását és e mellett még 15% osztalék fizetését fogja inditványozni. — A hazánkban is kiterjedt üzlettel biró Phönix biztositó társaság bevételei a mult évben ismét tetemesen gyarapodtak, és összes biztositási ágazatait nevezetes nyereménynyel zárta le.

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

I.

Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Némelyek mell- és oldalnyilalásban, olykor derékfájásban szenvednek; bágyadtság és álmosság által lepetnek meg, szájok ize rossz, különösen reggelenkint; a fogakra bizonyos tapadós nyák rakódik le; étvágyuk rossz, gyomrukat mint egy kő ugy nyomja valami s olykor gyomrukban bizonyos zsibbadságot éreznek, mely étkezés által el nem oszlatható. — Szemei beesnek, kezei s lábai hidegek s tapadósak; kis időre rá köhögés áll be, eleinte száraz, néhány hónap multával azonban bizonyos zöldes szinü kiköpéssel párosulva; az illető folytonos bágyadtságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegessé, ingerülttó s roszkedvüvé válik, bal sejtelmek gyötrik; ha hirtelen felkel, szédülést érez s az egész világ keringeni látszik véle, belei eldugulnak, bőre olykor száraz és forró lesz, vére megsürüdik s megalszik, szem fehére megsárgul; vizelete csekély s setétszinü s hosszabb ideig való állás mellett ülledék válik ki belőle; továbbá az étek gyakran felbőfög, mi közben néha édeses, néha pedig savanyus izt érez, mit gyakorta szivdobogás követ; látása elvész, szemei előtt setét foltokat lát s a legnagyobb foku kimerültség és elgyengülés vesz rajta erőt. — Mind ezen kórtünetek felváltva lépnek fel s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egy harmada ezen betegség egyik vagy másik nemében szenved. Tapasztaltatott, hogy ezen betegségek lényege az orvosok által gyakran félreismertetett; némelyek által májbaj gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is [sikeres lett volna, mig ellenben a „Shäker-kivonat“ ezen betegséget minden egyes esetben tökéletesen elhárította. Ezen kitünő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszertárban megkapható.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Seigel-féle hashajtó labdacsokra** is van szükségük, a „Shäker-kivonatt 1“ kapcsolatban. A **Seigel-féle hashajtó labdacsok** meggyógyitják a dugulást, eluzik a lázt és a meghülést, megszabaditják a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszersmind a legtökéletesebb labdacsok minden eddig készitettek között. A ki ezekkel csak egy kisérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül.

Ára egy palaczk „Shäker féle kivonatnak“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „**Seigel-féle hashajtó labdacsoknak**“ 50 kr.

Magyarországi főraktár:
Budapest, **Török József** gyógyszertára király-utcza 12. Pécs; **Balás Ödön** és az **Irgalmasrend** gyógyszertárában.

A közönség köréből.

A mint a siklósi országuton Pécsre jön az utas, a sátor-táborhoz érve, gyönyörü, festői látványosság terül el szemei előtt, látva a város felett hosszan elnyuló gazdag szölő-hegyeket s a Mecsek vadregényes erdőségét. Kellemesen hat az ember lelkületére a kedves táj s csakhamar egészen önkéntelenül azon gondolat lepi meg: vajjon mi is hiányzik itt, hogy városunk paradicsoma ékességben, egy közkedveltségü s közhasznu tényezővel gazdagodjék? . . . Mi más, mint egy — fenyves erdő. Minő kellemes sétányul szolgálnaj, ha a bárány-ut kétfelül fenyökkel lenne betültetve s fenn a magaslaton egy kis fenyves terülne el. Azt hiszem, nem csalódom, ha azt állitom, hogy e hely a leglátogatottabb kirándulési hely lenne, nyaralók épittetnének ide s idővel egészségi szempontból vidéki vendégei is lennének e földi paradicsomnak. A városnak nem is kerülne valami szerfelett nagy áldozatába. Fenyő csemetéi vannak, csak ki kellene azokat ültetni. Valóban kivánatos lenne, hogy ez ügyben mozgalom indittatnék meg. Szerény véleményem szerint a polgármester s a tanács inditványt tehetne a közgyülésnek ez értelemben, vagy ha már a városhatóság nem akar a kezdeményezés élére állani, ugy a „Mecsek-egylet volna hivatva e kérdést magáéva tenni s oda hatni, hogy pár év, vagy évtized mulva városunknak egy kedves kirándulási s üdülő helye: fenyves erdeje lenne.

Az eszme föl van vetve, tessék hozzászólani!

Fodor Antal.

Irodalom.

„**Hosszu estékre.**“ Rajzok és elbeszélések. Irta Munkácsi Kálmán. Tartalma: Angelo. — Örökké! — A sziget tündére. — Téli nóta. — A nagynéni ibolyái. — Az ódon hálsfa regéje. — A puszta rózsája. — Birike. – Megjelenik B.-Pesten, Aigner Lajosnál.

Kalauz a méhtenyésztés okszerü gyakorlatában. Szerkdsztette és kiadja Dömötör László, a magyar orsz. méhoszeti egyesület alelnöke méhészeti vándortanitó, II. kiadás. Ára 60 kr. Megrendelhető Budspesten, VII. ker. Gizella-ut 2632. sz.

Budapest a kiállitás alatt. Fővárosi kalauz az országos kiállitásról szóló függelékkel, számos képpel, a főváros és a kiállitás szines térképeivel. Szerkeszti Gelléri Mór. Kiadják Budapesten Dobrowsky és Franke. Ára 60 kr.

„**Magyar-király-dal.**“ (szövegét irta ifju Ábrányi Kornél.) Egy régi magyar dallam után szerzette Liszt Ferencz. 1. Férfikarra. Vezérkönyv. 2 frt. Szállamok 50 kr. E „Király-dal“ 9 külön alakban adható elő. 2. Vegyes karra. Vezérkönyv 2 frt. Szállamok 1 frt. 3. Vegyes gyermek-karra, a hazai iskolák számára 30 kr.

Felhivás előfizetésre. Az „Alföld“ folyó évi számaiban két forditott beszélyem jelent meg, és pedig Sacker Masochnak „Seraph“ és Wichert Ernőnek „Apja fia“ czimü elbeszélései. A két nagy nevü irót sokkal jobban ismeri a müvelt közönség, hogysem hosszas ajánlgatásra lenne szükségök. Mindkét elbeszélés az olvasó közönség szives fogadtatásával találkozott. Most, hogy forditott beszélyeim megjelentek, barátaim és jóakaróim tanácsára ráadtam magamat, hogy önállóan is kiadom őket. A két beszély 15 ivnyi kötetet — 240—250 lap — fog képezni, s rá ezennel 1 forintjával előfizetést nyitok. Tisztelettel kérem mindazokat, kik a két fenkölt irónak legsikerültebb beszélyeit birni óhajtják, hogy előzetéseiket nálam — legczélszerübben levelezési lapon — legkésőbb f. évi május hó 15-éig megtenni ne terheltessenek. Tiz előfizető után egy tiszteletpéldánynyal szolgálok. Könyvem „Réthy Lipót és fia“ nyomdájából fog kikerülni. Arad, 1885. april hava 8. Balla Gyula Lajos.

Nyilt-tér.*)

Köszönet-nyilvánitás.

A „Pécsi Dalárdá“-nak azon gyönyörü koszoruért, melyet Istenben megboldogult kedves atyánk, Engeszer Mátyás pestbelvárosi egyházkarnagy koporsójára kegyelete jeléül helyezett, legmélyebb köszönetét fejezi ki

a gyászoló család.

Jó kereset. Egy szerény, jó bizonyitványokkal ellátott fiatal ember, ki magát helyi ügynökké kiképezni akarja, ajánlatos feltételek mellett azonnal alkalmazást talál. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

Nyilatkozat.

Alulirt vaiszlói lakósok szives kötelességünknek tartjuk a gazdasági gépek iránt érdeklődő közönség tudtára adni, hogy mi a mult évben **Haberfeld Fülöp** dombováni gazdasági gépraktáros ürtól egy Umrath és társa gyárában készült **FSPD** jegyü tisztitó cséplőgépet harangjárgánynyal vettünk és hogy ezen gépek, melyek könnyü járásuk, nagy munkaképességük, tiszta cséplés, ugy szerkezeti tökélyük tekintetében is messze fölötte állanak bármily más gyár készitményeinek, teljes megelégedésünket annyira kiérdemelték, hogy kötelesnek érezzük magunkat Haberfeld Fülöp urnak a nekünk szállitott gépekért hálás köszönetünket nyilvánitani és gépek vásárlása végett a nevezett gazdasági gépraktáros czéget mindenkinek lelkiismeretesen ajánlhatjuk.

Vaiszló, 1885. évi április hó.

Bráda Simon János.
Kis Simon József.
Kántor Simon Péter.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelőséget a szerk.

NAGY FERENCZ,
laptulajdonos.

KIS JÓZSEF, felelős szerkesztő. VÁRADY FERENCZ főmunkatárs.

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Alulirottak által ezennel közhirré tétetik, hogy a Vékény község tulajdonához tartozó kőbányák f. évi **május hó 10-én Vékény községben** a biró házánál, három egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni, melyre az árverezni kivánók ezennel meghivatnak.

Kelt Vékényben, 1885. ápr. 19.

Freytag, körjegyző. **Pap István,** biró.

21695
1884 sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Pécsi takarékpénztár pécsi czég végrehajtatónak Varga Éva pécsi lakós végrehajtást szenvedő elleni 700 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvszék területén levő Pécs szab. kir. város területén fekvő, a pécsi 2038. sz. tjkvben felvett 3110. és 3111. hszsz. 424. régi, 6. uj f. sz. házra és belsőségre az árverést 960 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885. évi junius hó 13. napján délelőtt 10 órakor a pécsi kir. törvényszék irattárában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 96 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék, mint telekkvi hatóságnak 1884. évi márczius 6-án tartott üléséből.

Kiadta:
Streliczky Antal,
kir. tszéki jegyző.

Mária-celli gyomor-cseppek

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen

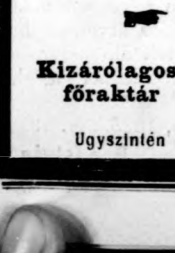

és fölülmulhatatlan az **étvágyhiány, gyomorgyengeség, roszszagu lehelet, szelek, savanyu felbüfögés, kolika, gyomorhurut, gyomorégés, hugykő képződés, tulsagos nyálka képződés, sárgaság, undor és hányas, főfájas** (ha az a gyomorból ered), **gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége ételes ital által, giliszta lep és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.**

Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 35 kr.

Kapható: *Pécsett Balás Ödön, Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerész uraknál. Pécsvárad: Dvorszky Béla gyógyszerésznél. Szigetvárott: Visy Sándor gyógyszerésznél. Siklóson: Rónai gyógyszerésznél. Sárd: Keller Gyula gyógyszerésznél. Szászvár: Baltha László gyógyszerésznél.*

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben. (13—5)

BRADI KÁROLY,
az „Orangyalhoz" czimzett gyógyszertárában
Kremzierben, Morvaországban.

Ház eladó!

A felső malom-utczai 6. számu ház a budai oldalon — szabad kézből eladó. 128. (12—2)

Az épület áll: 5 földszinti, 6 emeleti szobából, 4 konyhából s hozzátartozóból. Van 1000 akóra való pincze, 5 lóra istálló, kocsi-szin s nagy kert. Értekezhetni a háztulajdonossal.

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!

500,000 márka

fönyereményt igér kedvező esetben a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely a magas **kormány által** jóváhagyatott s biztosittatott.

Emez ujabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt **7** sorsolásban **100,000 sorsjegyből 50,500 nyereménynek** kell bizton történni, ezek között vannak fönyeremények esetleges **500,000** b. márka illetőleg:

1 nyerem. á m.	**300,000**		26 nyrm. á m.		**10,000**
1 „ „ „	**200,000**		56 „ „ „		**5000**
2 „ „ „	**100,000**		106 „ „ „		**3000**
1 „ „ „	**90,000**		253 „ „ „		**2000**
1 „ „ „	**80,000**		512 „ „ „		**1000**
2 „ „ „	**76,000**		818 „ „ „		**500**
1 „ „ „	**60,000**	31,720 „	„ „ „		**145**
2 „ „ „	**50,000**	16,990 nyeremény á m.			
1 „ „ „	**30,000**	**300, 200, 150, 124, 94,**			
5 „ „ „	**20,000**	**67, 40, 20,**			
3 „ „ „	**15,000**				

Ezen nyeremények közül az első osztályban 2000 sorsoltatik ki 117,000 m. összegben. — Az 1. oszt. fönyeremény **50,000** mt. tesz s a 2-ikban **60,000**, a 3-ikban **70,000**, a 4-ikben **80,000** az 5-ikben **90,000**, a 6-ikban **100,000**, a 7-ikben azonban esetleg **500,000**, illetőleg **300,000—200,000** stb. márkára emelkedik.

A nyereményhuzások hivatalból tervszerüen vannak megállapitva.

Ezen nagy, az állam által **biztositott** pénzsorsjáték **legközelebbi** első osztályu nyeremény-huzásra kerül

1 egész eredeti sorsj. csak **3.50** frt o. é.
1 fél „ „ „ **1.75** frt o. é.
1 negyed „ „ „ **90** kr. o. é.

Mindennemu megbizások, **a pénz beküldése, postautoni fizetés vagy az összeg utánvétele mellett** rögtön a leggondosabban teljesittetnek, s mindenki az állam czimerével ellátott **eredeti sorsjegyet** tőlünk saját kezeihe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltetnek, melyekből ugy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden huzás után érdekelt feleinknek felhivás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot. Kivánatra a hivatalos tervet előre megküldjük megtekintés végett bérmentve és készek vagyunk nem teiszés esetében a sorsjegyet az összegnek visszafizetése mellett huzás előtt visszavenni. — A nyeremények kifizetése tervszerüen pontosan s az állam jótállása mellett történik. Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt és érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyeremények fizettük ki, többek között **250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb. márkával.

Egy ily, a **legszolidabb alapokra** fektetett vállalatnái előreláthatólag mindenütt a legélénkebb részvétre lehet bizton számitani, s kérjük enélfogva, hogy minden megbizásunk megfelelhessünk, minden megrendelést minél előbb, mindenesetre pedig **f. é. május 15-ike** előtt, az alábbi czéghez küldeni.

Kaufmann és Simon,
bank- és váltóüzlete Hamburgban.

U. i. Ezennel köszönetünket nyilvánitjuk az eddig ajándékozott bizalomért, s kérjük a hivatalos tervezet áttekintése által a nagyszerü nyerési esélyekről meggyőződni, melyeket a a sorsolások nyujtanak.

128. (11—2) **A fentebbiek.**

Árverési hirdetmény.

Német-Bóly község tulajdonát képező következő regáljogok, u. m. az úgynevezett nagy- és kis-vendéglő, a Flórián-utczában (vásártér) bormérés, országos- és hetivásár-helypénzszedési, úgy országos vásárokon pecsenyesütés és bormérési jog f. é. **október hó 1 től számitandó 6 egymásutáni évre** f. é. május hó 4-én reggeli 9 órakor a község házában nyilvános árverés mellett bérbeadatik.

Az árverési feltételek a községi birónál megtekinthetők.

Német Bóly, 1885. márczius 30.

A regáliak felügyelő bizottsága.

Támaszkodva a bizalomra,

melyben a mi Pain-Expeller készitményünk több mint 15 év óta a közönség által részesittetik, szabadságot veszünk magunknak azokat, kik e szert még nem ismerik, egy kisérlet tételére felhivni. Ezen régi elismert háziszernek nincs szüksége a reklamra, ez önmaga által legjobban ajánltatik, a mint azt egy próba igazolni fogja. A Pain-Expeller bedörzsölésre használtatik ésúz és köszvény ellen. Ára 40 és 70 kr. egy üvegnek: készletben a legtöbb gyógyszertárban. Hamisitványok elkerülése végett, csakis „Richter-féle horgony Pain-Expeller" kérendő és semmi esetre se más fajta. **Richter F. Ad. és társa, Bécs.** — Főraktár **Prágában** az „Arany oroszlán" gyógyszertárban, Niklasplatz 7. Budapesten Török József gyógyszerésznél, Pécsett Sipőcz Istvánnál, Kovács Mihálynál és Balázs Imrénél. (IV.)

HERMANN VINCZE

80 éve fennálló s jó hirnévnek örvendő

szűcs-üzlete

(Pécs, Irgalms- és Teréz-utcza sarkán)

a tulajdonos gyenge egészségi állapota miatt, az igényeknek minden tekintetben megfelelő gazdag felszereléssel

örök áron eladó

s azonnal átvehető.

A tágas üzleti helyiség s a mellette lévő kisebb bolthelyiség, nemkülönben az épületben több udvari lakás

f. évi október hó 1-étől

bérbeadandó. 132. (3—2)

Bővebbb felvilágositással a tulajdonos szolgál.

DREHER ANTAL-féle

PALACZKSEREK

valódiságuk és hamisitlanságuk jótállása mellett

DIETRICH és GOTTSCHLIG-nál BUDAPESTEN,

vagy

DRERER A. serfőzdejében Kőbányán

rendelhetők meg. 118. (6—4)

Megrendeléseknél mindenkor a legjobb minőségü reservált kiviteli ser jó eszközlésbe.

Ismételadókat vételükhöz mérten a lehető legnagyobb előnyökben és jutányos árakban részesitünk.

Bővebb árjegyzéket bárhova ingyen és bérmentve küldünk.

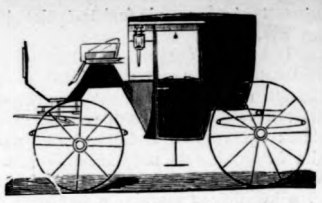

Van szerencsém a közönséget tisztelettel értesiteni, hogy én itt helyben a **buzatér 2½ sz.** alatti házban mult hó 15-én

kocsigyártó üzletet

nyitottam. — Elvállalok mindennemü, a legujabb és legdivatosabb **kocsik elkészitésére** megrendeléseket, valamint **bármiféle javitásokat** gyorsan és a legjutányosabb áron pontosan teljesitek.

Midőn üzletemet a közönség kegyes pártfogásába ajánlom, maradok

mély tisztelettel
Reinhardt János,
kocsigyártó
Pécsett, buzatér 2½ sz.

112. (10—5)

2088
1885 sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék, mint telekkvi hatóság közhirré teszi, hogy a pécsi kir. ügyészség végrehajtatónak, Horváth Brankó végrehajtást szenvedő elleni 66 frt 30 kr. tőkekövetelés és jar. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. tszék területén levő, Kisfalud községben fekvő, a kisfaludi 431. sz. tjkvben felvett 1427, 1429. hszsz. fekvőségek a házosztály-adó szerint 160 frt, a föld-adó szerint 220 frt, összesen 380 frt kikiáltási ár mellett az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885. évi junius hó 27. napján d. e. 10 órakor Kisfaludon,** a községi biró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 38 frtot készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvszék, mint telekkvi hatóságnak 1885 évi április hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta:
Visy Pál,
kir. tszéki jegyző.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, miszerint

vendéglőmet

a siklósi-utczai 8-ik számu házból, a **hal-téren lévő emeletes** (sarok) **ház — földszinti első számu** helyiségébe tettem át.

Ennek szives tudomásul vételét kérve, értesitem a t. közönséget, hogy

reggeli, déli és vacsora

házon kivül is kiszolgáltatik.

Teljes tisztelettel
MERK JÓZSEF.

(3—3)

Az első pécsi
asztalos-egyesület
és
Held Gusztáv, kárpitos
KISTÉREN,

ajánlják a n. é. közönségnek **dúsválasztéku raktárukat mindennemü**

asztalos, kárpitos és esztergályos

saját készitményü legujabb és legjobb minőségü árukból **legjutányosabb árért.**

Ugyszintén: azon hirneves **Kohnféle székeket** hajlitott fából, **vasbutorokat, tükröket** stb. a melyekből folyton nagy választék tartatik.

A midőn felkérjük az e szakmába vágó czikkek szükségleteik fedezésénél minket megbizásaikkal szerencséltetni, ajánljuk magunkat még mindennemü **asztalos- és kárpitos munkák** elkészitésére, **vendégfogadók** és **kávéházak** teljes stylszerü berendezésére, valamint legujabb minta szerinti **uj tekeasztalok** készitésére és javitására.

Az eddig bennünk helyezett kegyes bizalom és pártfogás fentartását jövőre is kérve, maradunk

mély tisztelettel
az I. pécsi asztalos-egyesület
és
HELD GUSZTÁV,
kárpitos, kistéren.

147. (3—2)

Orvosi bizonylatok

„MARGIT".

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásunak találtam a légutak és gyomor nyálkhártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavany dúsabb vizek fölött előnynyel bir.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásunak bizonyult a légző-, emésztő- és vizelőszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványviz kórházunkban alig rendeltetik. — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és bőrbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az emlitett szervek bántalmával rokon természetü gyomorbaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdők-, gyomor, vizhólyag idült hurutját szintugy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezeitel iszszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménynyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyel bir.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légcső-, emésztő- és vizelő-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyitja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes izénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintézet a „Margit"-forrás gyógy- és leglátogatottabb **tülöbetegek klimati-** hatásáról. — Sok oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a „Margit"-forrás gyógyviz" alkalmazása által a **légutak idült hurutos bántalmainál** tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegeim által kedvesen fogyasztott, és jól türt gyógyvizet a **legsürgősebben** ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án. **Dr. Römpler Tódor.**

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványvizszállitónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

Legjobbak a világon

és **egyszerü** valamint **tartós** szerkezetüknél fogva minden más varrógépek között előnyben részesülnek.

Helyben valódiak csak

NEIDLINGER G.-nél

Ferenczieк-utcza 6-ik szám

kaphatók. (III)

Pécsett, 1885. Nyomatott Taizs Józsefnél (ezelőtt Madarász E.)